

Sint Eustatius, 3 maart 2022.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Van Haagse politieke zijde is er een opleving voor wat betreft de belangstelling voor de Caribbean. Ten eerste is er een kennismakingstournee in het Caribisch Gebied door de nieuwe staatssecretaris, mw Alexandra van Huffelen, en een weekje later is er een werkbezoek van de Commissie KOREL van de Eerste Kamer langs diezelfde Caribische eilanden van het Koninkrijk. Beide bezoeken werden enigszins gehinderd door Corona: in de entourage van mw Van Huffelen moest dhr Bagchus - de recent aangetreden directeur Koninkrijksrelaties bij MinBZK - achterblijven op Bonaire vanwege een positieve PCR-test en om diezelfde reden strandde de KOREL-delegatieleider, dhr Rosenmöller, op Saba. Gelukkig hebben beiden - voor zover mij bekend - geen ernstige symptomen, maar hinderlijk is het natuurlijk wel.

Of het bewust zo gekozen was of niet, dat weet ik niet, maar kennelijk zag dhr. Clyde van Putten - lid van de Eilandsraad namens de PLP op Sint Eustatius - aanleiding in deze bezoeken om een uitgebreid en kritisch bericht uit te geven, hetgeen is opgepikt door DossierKoninkrijksrelaties.nl ¹. Voorts is een petitie op internet verschenen gericht op internationale ondersteuning of solidariteit ².

In voorliggend schrijven reageer ik op beide referenties (zie de links, genoemd in de twee voetnoten).

Als eerste vind ik het geen pas geven om de interventie van februari 2018 op Sint Eustatius te vergelijken met de inval van Rusland in Oekraïne. Laatstgenoemde inval is ronduit gewelddadig, wordt internationaal scherp veroordeeld en gaat gepaard met militair machtsvertoon (en feitelijke bombardementen). Hier op Sint Eustatius heeft geen druppel bloed gevloeid in samenhang met de interventie en de enige die in woord gesproken heeft over militair ingrijpen en bloed dat door de straten van Sint Eustatius zou stromen was dhr. Clyde van Putten zelf. Die woorden (dreigementen) zijn uitgesproken terwijl hij een lezing hield op Curaçao. Indertijd hebben zelfs leerlingen van de Gwendoline van Puttenschool (op Sint Eustatius) hem opgeroepen (in de krant, The Daily Herald) afstand te nemen van deze uitspraken. Met andere woorden: deze leerlingen schaamden zich voor dergelijke uitspraken van een Stataans politicus.

¹ <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2022/02/28/statiaanse-politicus-van-putten-hekelt-hypocrisie-van-bezetter-nederland/>

² <https://www.change.org/p/state-secretary-for-kingdom-relations-alexandra-van-huffelen-return-to-full-elected-government-in-st-eustatius-reclaiming-the-statian-voice?redirect=false>

Noot: Het is mijn persoonlijke overtuiging dat het deze woorden zijn geweest die bij de toenmalig staatssecretaris, dhr. Knops, in het verkeerde keelgat zijn geschoten. Tussen die twee is het nooit meer goed gekomen en vervolgens is besloten tot de interventie.

De petitie komt (weer) om de hoek kijken met UN Resolutie 1541 xv. Nu ben ik absoluut geen deskundige op het gebied van het staatsrecht, maar ik meen dat met de beantwoording van Kamervragen over dit onderwerp³ de kwestie afdoende is toegelicht. Als ik in mijn eigen woorden mag reageren op hetgeen in de petitie staat dan wordt aan het zelfbeschikkingsrecht van de Statianen absoluut niet getornd. Naar mijn persoonlijke inschatting heeft de status van Openbaar Lichaam voordelen ten opzichte van het volledig integreren in het land "Nederland" waarbij ik wel aanteken dat de Grondwet in artikel 132a spreekt van *wezenlijke onderscheidende omstandigheden* die een eigen, eilandelijke wet- en regelgeving rechtvaardigen. Ik ben van mening dat - in elk geval tot op heden (dus gedurende het staatssecretariaatschap van dhr. Knops) - te gemakkelijk ook de niet-wezenlijk onderscheidende omstandigheden zijn gehanteerd om tweederangsburgers te creëren op Sint Eustatius (of breder: in Caribisch Nederland). De suggestie dat aan de Raad van State een nadere duiding van artikel 132a van de Grondwet zou moeten worden verzocht, ligt al enige tijd aan uw zijde.

Samenvattend denk ik dat het verklaarbaar is, uit oogpunt van frustratie, dat dhr. Clyde van Putten met deze uitingen in de publiciteit komt, maar dat het niet in het belang is van de "gewone Statiaan" om deze discussie (opnieuw) te voeren. Rond de COVID19-pandemie heeft Europees Nederland goed meegedacht over de noden op het eiland en nog steeds zijn er punten van aandacht die moeten worden besproken en overbrugd, maar op deze wijze de publiciteit zoeken lijkt me niet constructief. Nogmaals, het is zaak om in gezamenlijk overleg te komen tot een werkbare situatie.

Dat hier overigens door investeerders op het eiland - geholpen door de bestuurders op het eiland, onder aansturing van bestuurders in Den Haag - de hand gelicht wordt met wet- en regelgeving is ook mij zonneklaar. De bron van de frustratie (van dhr. Clyde van Putten) onderken ik dan ook ten volle en het is ook mijn frustratie (hoewel ik dat woord liever niet gebruik) dat er zo weinig *effectieve* aandacht bestaat voor Caribisch Nederland. Ik vergelijk voor mijzelf de problematiek wel eens met een rubber voorwerp (bijvoorbeeld een bal). Als ik er met een duim op druk krijg ik heus wel een deuk te zien, maar zodra ik de druk wegneem, is alles weer zoals het was. Kijk bijvoorbeeld naar de discussie over de armoede en het ijkpunt voor het bestaansminimum (hoe onbestaanbaar en oneigenlijk deze

³ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=38c07e6e-57b4-4c37-a677-857673dba45b&title=Antwoord%20op%20vragen%20van%20het%20lid%20Bosman%20over%20het%20dekolonisatieproces%20van%20de%20voormalig%20Nederlandse%20Antillen.pdf>

discussie ook is in het licht van artikel 132a van de Grondwet): wat is er nu helemaal van de grond gekomen? Helemaal niets toch...

Als u het met mij eens bent, dan kan het haast niet anders dan dat u navolgende gedachte moeiteloos kan volgen. Dhr. Clyde van Putten neemt het podium en heeft de nodige aanhangers. Als Europees Nederland de handschoen niet oppakt en met Sint Eustatius (de bevolking, de Eilandsraad, maar in elk geval in bredere en publieke zin dan slechts met de regeringsvertegenwoordiger) dan ettert deze "wond" gewoon verder en zal de kloof tussen Statia en Den Haag alleen maar worden vergroot. Op de een of andere manier heb ook ik kennelijk moeite om duidelijk te maken dat het helemaal niet gaat om infrastructuur of een boekhouding die klopt maar om respect en (terechte) aandacht. De ongelijkwaardigheid moet eruit! Het invliegen van weer een blik ambtenaren of wellicht enig budget voor iets moois op infrastructureel gebied is alleraardigst maar het gaat om de werkelijke dialoog over hoe *samen* de toekomst vorm te geven. Op dit moment kan ook ik het idee slecht wegdenken dat zolang de bevolking niet al te lastig wordt, de investeerders hun gang kunnen gaan tot het "point of no return" is gepasseerd. Vanaf dan resteren slechts de schoonmaak- en bedieningsbanen en is het eiland verworpen tot een speeltuin van de rijken (zoals ook het geval van Sint Barths) en hebben de Statianen over hun eigen eiland *de facto* geen zeggenschap meer.

Wel, ik blijf u natuurlijk veel wijsheid *maar vooral (!) ook daadkracht* toewensen (want met het alleen maar "met kennisgeving aannemen van mijn schrijven" schieten we natuurlijk ook niet echt op...).

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA.

Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.

Cc: *Voorzitter en leden van de Commissie KOREL van de Eerste Kamer*
Nationale Ombudsman